

بارداری و زایمان (۱ و ۲) و مراقبت‌های مربوطه

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

کد درس: ۱۰

هدف:

۱. بالا بردن سطح دانش فراگیر در مورد فیزیولوژی بارداری و زایمان و بعد از زایمان و مراقبت‌های مربوطه - مهارت در انجام زایمان در منزل
۲. تشخیص بارداری‌های غیر عادی و پیش‌بینی نوع زایمان - شناخت موارد غیرطبیعی در زایمان و انجام بعضی از زایمان‌های غیرطبیعی
۳. مهارت در کاربرد نظریه‌ها و مفاهیم جدید در بارداری و زایمان و ارائه خدمات مامایی
۴. افزایش دانش فراگیر در عوامل بوجود آورنده زجر جنین و استفاده از دستگاه‌ها و تکنولوژی جدید در تشخیص و درمان
۵. پایبند بودن به محدودیت‌ها و مسئولیت‌های حرفه‌ای و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامائی .

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- مروری بر تشریح و فیزیولوژی تدریس شده در دوره بارداری و تبادل نظر دانشجو با استاد در موارد ابهام :
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن
- سیکل تخمدانها و هورمونهای آن
- سیکل آندومترיום و قاعدگی
- گاماتوزنس و رشد اولیه تخمک
- جفت و هورمونهای آن
- مورفولوژی رشد و تکامل جنین
- تغییرات فیزیولوژیکی در حاملگی
- **بارداری عادی** : مروری اجمالی بر سیر بارداری عادی تدریس شده در دوره بارداری با تاکید بر مفاهیم و نظریه‌های جدید و تبادل نظر دانشجو با استاد در موارد ابهام :
- علائم و طرز تشخیص حاملگی :
- معاینات کامل فیزیکی (معاینات عمومی - معاینات شکمی و لگنی - معاینه پستان
- معاینات کامل آزمایشگاهی - خون - ادرار ...
- تشخیص حاملگی (قطعی - احتمالی - حدسی) - حاملگی خیالی - تشخیص حاملگی اول و حاملگی‌های بعدی - بهداشت و مراقبت‌های دوران بارداری با تاکید بر جنبه‌های روانی فرهنگی و مذهبی - اثر سیگار و مواد مخدر - جنبه‌های ژنتیکی - رشد جنین - نوع وضعیت قرار گرفتن جنین - و بطور کلی عوامل موثر در حفظ سلامت مادر و جنین .
- دستورات و احکام اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری (کنفرانس) .
- عوارض جزئی در دوران بارداری
- بارداری غیر عادی : عوارض عمده این دوران با ذکر علل - عوامل علائم تشخیص - پیشگیری - درمان و مراقبت‌های مربوطه - خونریزی‌های اوایل بارداری - سقط و انواع نارسائی دهانه زهدان - حاملگی خارج از رحم - مول - مول مخرب - کوریوکارسینوما کوریوآدنوم ...

- عوارض ناشی از ناهنجاری های لگن و دستگاه تناسلی - (ناهنجاریهای زهدان تخمدان - کیست تخمدان و لوله)
- چند قلوئی
- عوارض ناشی از پرده های جنین و جفت - جفت - بند ناف و مایع آمینوتیک (پلی هیدرامینوس و ...)
- عوارض ناشی از فشار خون بالا - مسمومیت های حاملگی - پری اکلاپسی - اکلامپسی - استقراغ های شدید - عدم تعادل مایعات و الکترولیت ها
- بیماری های همراه با حاملگی (قلبی - دیابت - کم خونی ها - عفونت ها - سل - امراض دستگاه ادراری - امراض مقاربتی ...) (این بخش بطور مشروح در دروس جراحی و داخلی گفته خواهد شد) .
- خونریزی های اواسط و اواخر بارداری - پلاستناپریویا - جدا شدن جفت - اختلالات انعقادی خون
- تاخیر رشد داخل رحمی
- مسائل مربوط به فاکتور RH - توجه از مادر و جنین
- خاتمه دادن به حاملگی
- زایمان عادی : مروری اجمالی بر سیر زایمان عادی تدریس شده در دوره بارداری با تاکید بر روش های علمی جدید و تبادل نظر با استاد در موارد ابهام :
- تئوری و مکانیسم انقباضات (دردهای زایمانی) - تغییرات فیزیولوژیکی مرحله اول و دوم زایمان - چگونگی برگذاری و اداره یك زایمان عادی : اصول کلی - توجه به حالات احساسی و روانی مادر - برطرف کردن و یا کم کردن درد - استفاده از داروهای مجاز توسط ماما (بطور مشروح در درس بی حسی و بیهوشی تدریس می شود) .
- توجهات کلی مرحله اول - معاینه - شرح حال - آمادگی جهت زایمان - بهداشت - تغذیه - توجه از جنین (صدای قلب ...)
- توجهات کلی مرحله دوم توجه به وضع عمومی مادر و جنین - انتخاب نوع زایمان انجام اپی زیتومی در صورت لزوم (انواع اپی زیوتومی و عوارض) - جلوگیری از پارگی پرنیه - توجه فوری از نوزاد ، بند ناف (بطور مشروح در درس نوزادان تدریس می شود)
- توجهات کلی مرحله سوم - خروج کامل جفت و پرده ها و کنترل خونریزی - استفاده از دارو - معاینه کامل جفت و کانال زایمانی ترمیم اپی زیوتومی و یا احتمالاً پارگی پرنیه (انواع پارگی و عوارض) توجه به وضع عمومی مادر لااقل تا دو ساعت پس از انجام زایمان
- مرحله چهارم - ثبت کامل گزارش در پرونده مادر
- توجهات عمومی بعد از زایمان - حالت روانی مادر - وضع عمومی - فشار خون ترشحات خونریزی پستان و شیر - ادرار - اجابت مزاج - معاینات بعد از زایمان (عمومی ، رحم ، پرنیه)
- دستورات و احکام اسلام در مورد بهداشت حین و بعد از زایمان و دوران شیر دهی (توسط استاد مهمان)
- زایمان غیر عادی و مکانیسم زایمان در موارد ذیل :
- عوارض ناشی از ناهنجاری های لگن و دستگاه تناسلی و ضایعات کانال زایمانی
- عوارض ناشی از ناهنجاریهای پرده های جنین - جفت - بند ناف و مایع آمینوتیک
- عوارض ناشی از ناهنجاریهای جنینی و تاثیر آن در مکانیسم زایمان - عدم تجانس سر جنین با لگن
- عوارض مربوط به زودرسی و دیر رسی و تاخیر رشد داخل رحمی
- عوارض مربوط به انقباضات غیر طبیعی رحم (اینرسی)
- نمایش اکسپیتوپوستریور - طولانی شدن مراحل مختلف زایمان
- نمایش های غیر عادی - ته - پیشانی - صورت - عرضی - شانه - دست - پا مانورهای زایمانی (Version) - نمایش بند ناف و سقوط آن
- عوارض دو قلوئی و چند قلوئی مرحله سوم خونریزی (در اثر اعمال رحم - در اثر صدمات)
- صدمات وارده به کانال زایمانی - پارگی پرنیه - والو- سرویکس - رحم - هماتوم
- باقی ماندن جفت و یا قسمتی از جفت و پرده ها
- شوک زایمانی - فلج زایمانی
- عوارض بعد از زایمان : عفونت های بعد از زایمان (عفونت ادراری - پستان - دستگاه تناسلی - شوک سپتیک)
- تربیوزهای وزیدی و آمبولی ریه خونریزی های ثانوی - تکرار ادرار - حالات و عوارض روانی (در درس روانپزشکی مامایی مشروحا ذکر شده است)
- زجر جنین در دوران بارداری و مراحل مختلف زایمان : علل و عوامل جنینی - مادری - عوامل مربوطه به جفت - اثرات دارو ها بر روی مادر و جنین - روشهای نوین تشخیص زجر جنین - آشنایی کامل با انواع مانیتور ها و کاربرد آن - خواندن نوار
- موارد جراحی در مامایی:
- تحریک زایمانی Induction - طریقه انجام - عوارض و مراقبت های مربوط به مادر و جنین
- موارد استفاده از واکيوم و فورسپس و طریقه انجام آن

- سزارین - مراقبت های مربوط قبل و بعد از عمل از مادر و نوزاد
- فوریت ها پارگی رحم - برگشتن رحم - سقوط بند ناف - آمبولی آمینوتیک ...
- زایمان در منزل - مروری بر مطالب تدریس شده در دوره کاردانی
- علل - فواید و مضار - وسایل لازم مواردی که می تواند زایمان در منزل انجام شود - بازدید از منزل و آموزش مادر جهت تهیه وسایل لازم
- مواردی که نباید زایمان در منزل انجام شود .
- زایشگاه سیار - گروه پزشکی و نقش ماما در این گروه - وسایل لازم جهت زایشگاه سیار - آشنایی و ارتباط با مراکز درمانی و زایشگاه ها و سایر منابع کمک رسانی